

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten.

ONDERWIJS VOOR ARTSEN

Met grote waardering nam ik kennis van het hoofdartikel van prof. VAN LOGHEM in het nummer van 25 April, waarin hij onder andere gewag maakt van wat door mij in de kleine kring, die bijeen was om het eerste lustrum van de leergang van prof. VAN CREVELD te vieren, werd gezegd.

Gaarne zou ik dit zeer kort voor de lezerskring van het *Tijdschrift* willen weergeven.

De Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst schenkt sinds een paar jaar haar bijzondere aandacht aan het voortgezette onderwijs, of, als men wil, aan de voortgezette ontwikkeling van de arts. Zij denkt daarbij in de eerste plaats, maar toch ook weer niet uitsluitend, aan de huisarts. Zij meent, dat door de snelle ontwikkeling der geneeskunde, voortgezette scholing van de arts tot een absolute noodzakelijkheid is geworden, en dat aan het particuliere initiatief hierbij een belangrijke taak toekomt. Zij heeft daarom in het najaar van 1951 het initiatief genomen tot de oprichting van de Landelijke Artsen-Cursus-Commissie, die op 24 November 1951 werd geconstitueerd. Deze Commissie wil alles, wat op dit gebied in ons land reeds bestaat, aanmoedigen, en, als het kan, verbeteren, uitbreiden en coördineren. Zij ziet de lezing in een periphere afdeling evenzeer als een deel van haar taak, als de cursus aan de Universiteit. Zij koestert de hoop door samenwerking van alle beschikbare krachten, die in Nederland werkelijk niet ontbreken, op den duur te komen tot een zodanig systeem, dat de Nederlandse arts geregeld zijn kennis kan aanvullen op een wijze, die zo aan zijn werk is aangepast, dat zeer velen in steeds toenemende mate hiervan gebruik zullen maken.

Amsterdam, 5 Mei 1953

F. WIBAUT

Voor de toelichting van dr. WIBAUT tot het hoofdartikel „Onderwijs voor Artsen” in het nummer van 25 April zijn wij dr. WIBAUT zeer erkentelijk. Gaarne verwijzen wij de lezer ook naar het verslag van de werkzaamheden der Landelijke Artsencursus-commissie van de secretaris G. DEKKER, in het 7 Mei verschenen nummer van *Medisch Contact*.

Amsterdam, 9 Mei 1953

REDACTIE

ZIJN BUREAU'S VOOR PRAENATALE ZORG WENSELIJK?

De repliek van collega SMIT op mijn ingezonden stuk¹ lijkt op het eerste gezicht niet onverdienstelijk. Zijn betoog vormt echter voor iedere insider zulk een verbijsterende drogrede, dat aanvullende cijfers noodzakelijk zijn. Collega SMIT geeft sterftcijfers van één jaar (1951), mijn getallen zijn gebaseerd op gegevens van het Congres Praenatale Zorg (1947) en de daaraan voorafgaande periode van 1924 af. Zijn repliek heeft mij dan ook teleurgesteld.

De obstetrische sterfte, bedroeg in Nederland wat betreft de moeders van 1924-1940 per 10.000 geboorten respectievelijk voor 1924-1928: 27,9, voor 1929-1932: 31,8, voor 1933-1936: 30,5 en voor 1937-1940: 24,8 met een gemiddelde van 28,8². Volgens een schrijven van het Centraal Bureau Statistiek³ bedroeg de moedersterfte van 1924-1940 in absolute cijfers *jaarlijks* nog ruim 500 (variatie 576-446 doden). Over vrijwel dezelfde periode heb ik een berekening gemaakt van de sterftcijfers van een aantal Centra Praenatale Zorg⁴, die een gemiddelde moedersterfte van 8 per 10.000 geboorten (!) hebben bereikt, te weten Utrecht 13,1, Rotterdam 8,0, Amsterdam 5,0 en Nijmegen 6,0. De vergelijking met cijfers uit 1951 is dus misleidend, want mijn herberekening op 200.000 geboorten per jaar geeft wel degelijk een indruk *hoeveel minder moeders* er van 1924 tot 1940 bij een andere vorm van praenatale zorg *hadden behoeven te overlijden*. Ook schuift collega SMIT mij een stil verwijt in de schoenen. Indien hij het met mij eens is, dat de moedersterfte aan toxicose en eclampsie juist door het eenvoudige routine-praenatale-onderzoek (bloeddruk, gewicht, oedeem, albuminurie) nagenoeg te elimineren is, dan bestaat er toch het ernstige feit *dat de moedersterfte aan eclampsie in de periode 1924-1940 nagenoeg niet gedaald is*². Per 10.000 geboorten bedroeg deze sterfte van 1924-1928: 4,0, van 1929-1932: 3,7, van 1933-1936: 4,2 en van 1937-1940: 3,8. Na de oorlog met zijn voor eclampsie ongekende en onverklaarde daling, valt voor deze sterfte al weer een duidelijke stijging waar te nemen! DE SNOO, die de prophylaxe der eclampsie zo heeft ontwikkeld, verloor in 20 jaar op 40.000 geboorten slechts één patiënte aan eclampsie². De conclusie,